

[Thorvil Kristensen.]

Der er imidlertid et par ting mere, som trænger til at siges til bedømmelse af indeværende finansårs budget, nemlig, at selv om resultatet nu ser ud til at blive bedre, end man skønnede i foråret, er der alligevel en betydelig usikkerhed med hensyn til finansårets sidste måneder på grund af, at de usikre forhold i verden, Suezkanalens lukning, ikke kan undgå at påvirke både statens indtægter og statens udgifter, vel desværre nok snarest i ugunstig retning. Dertil kommer, at selv om sådanne virkninger af betydeligt omfang ikke skulle vise sig, så skal — som det fremgår af den højtærede finansministers tale — obligationssalget i resten af dette finansår være lidt større end hidtil for at give balance på det samlede budget, kapitalbudgettet indbefattet. Ellers har udviklingen på kapitalbudgettet indtil nu været forholdsvis gunstig, men den tyngde, der skal lægges i obligationssalget, må altså skønnes at blive noget større i vintermånederne.

Mere interessant end disse ting forekommer det mig imidlertid at være at se lidt på det niveau, som statsbudgettet ser ud til at komme til at ligge på i indeværende år. Dette niveau er på både indtægts- og udgiftssiden ca. 150 mill. kr. større end selve finanslovens tal. Jeg går ud fra, at denne stigning for en væsentlig del skyldes prisopgang, og hvad der dermed har forbindelse. Det har jo indflydelse på både indtægts- og udgiftssiden, og dette understreger, at den tendens, der nu har været i en række år for statsbudgettets tal til at stige, fortsætter også i indeværende finansår.

Udgifterne i indeværende finansår vurderes til at blive ca. 10 pct. større end efter det foregående års budget, og det er jo en stigning, der er en del større end pristigningen og antagelig også noget større end stigningen i nationalproduktet. Det var min tanke at have spurgt om dette sidst, at have bedt om en fortsættelse af den undersøgelse af statsfinansernes, de offentlige finansers, forhold til nationalindkomsten, som blev foretaget for nogle år siden, men nu har den højtærede finansminister delvis givet svaret i den interessante artikel fra hans hånd, der fandtes i Dagens Nyheder i går. Det fremgår af denne

artikel, at i de sidste 6 år, fra 1950-51 til 1956-57, er de civile driftsudgifter steget ikke blot i kroner, men de er steget som procent af nationalindkomsten, nemlig fra 8,9 pct. af bruttonationalindkomsten for 6 år siden til 10,3 pct. af den samme bruttonationalindkomst i år, og det er jo en betydelig stigning på 6 år. Dette er de civile driftsudgifter; her er altså forsvaret ikke medregnet. Jeg vil formode, at hvis vi tager de samlede udgifter, altså medregner forsvarsudgifterne og de civile anlægsudgifter, får vi også en nogenlunde tilsvarende stigning. Men det beder jeg om at man forfølger ved videre undersøgelse. Det fremgår også af den højtærede finansministers artikel, at statens indtægter i de samme år er steget fra 13,4 til 16,2 pct. af bruttonationalindkomsten, og da der har været overskud i alle disse år, omtrent af samme størrelse i 1950-51 og i år, må man formode, at de samlede statsudgifter er steget i omtrent samme forhold. Det viser altså, at vi synes at være i en langtidstendens til, at statsbudgettet vokser ikke blot absolut, men også som andel af den samlede produktion og indkomst i landet, og det er noget, der nok kan give anledning til visse overvejelser.

I den artikel, som jeg omtalte før, har den højtærede minister også gjort et yderligere skridt til besvarelse af noget af det, jeg spurgte om i folkepensionsudvalget, nemlig til besvarelse af det spørgsmål, om den udvikling, vi er inde i, påvirker statens indtægter eller statens udgifter mest. Det fremgik, synes jeg, af det svar, jeg foreløbig fik i folkepensionsudvalget, og som er offentliggjort, at der snarest er en tendens til, at udgifterne stiger mere end indtægterne på længere sigt; og herom siger den højtærede finansminister i sin artikel i går, at en 5 pct.s stigning i pengeindkomsterne her i landet gennemsnitlig koster staten ca. 50 mill. kr., idet den får udgiftssiden af statsbudgettet til at stige stærkere end indtægtssiden, hovedsagelig fordi en væsentlig del af indtægterne er forbrugsafgifter, der er fastsat på vægtbasis, og som delvis ligger på artikler, hvis forbrug ikke stiger særlig stærkt, sådan at en væsentlig del af indtægterne kun i ringe grad følger med indtægtsniveauet opad. Kan vi anstille disse betragtninger allerede på grundlag af inde-